

SVETOGORSKA KRALJICA

Mesečnik Svetogorskega Svetišča

O Marijinem češčenju

Janez Volčič, župnik v Šmarjeti na Dolenjskem, je bil velik častilec preblažene Device Marije. V dveh debelih knjigah je popisal pred 60 leti življenje preblažene Device in Matere Marije in njenega prečistega ženina svetega Jožefa. Ker se v naši deželi pripravljamo na praznovanje 400-letnice svetogorske Marijine božje poti, ne bo odveč, ako v našem novem Marijinem glasilu nanizamo nekaj biserov iz Volčičeve knjige. Želimole, da bi dobri častilci svetogorske Matere božje s pridom brali in premišljevali, kar nam je napisal ta pobožni duhovnik o Mariji.

Kdor mene najde, najde življenje. (Preg. 22, 35.)

Mi Marijo premalo častimo, tako je zapisal veliki služabnik božji Ludovik Marija Grignon Monfortski. Sicer so to kratke, pa zelo pomenljive besede. Značiti bo pri tem marsikdo z glavo zmajal ter bo rekel: Saj se Marija zlasti v zadnjih časih med krščanskim ljudstvom lepo in prav časti; saj vidimo, kako se ljudje v trumah k mogočni priprošnjici zatekajo, kako njene oltarje in njeje posvečene cerkve zaljšajo, kako veliko pobožnih vernikov roma na svete kraje, kjer se naša ljuba Gospa posebno časti in kjer tudi ona s svojo priprošnjo neštevilne in tudi čudežne milosti deli.

Pri vsem tem pa le rečem: Mi Marije, ki je čudež vseh čudežev milosti božje, ne poznamo tako, kakor bi jo morali, zato je pa tudi ne ljubimo in ne častimo tako, kakor je naša dolžnost.

Preglejmo nekoliko svojo lastno pobožnost do Marije in preudarimo, kaj vsak izmed nas stori v Marijino počestvenje, kako, iz kakšne namena, s kakšno ljubeznijo. In če nočemo sami sebe slepiti, bomo spoznali, da je le revna, nevredna senca, kar morebiti imenujemo češčenje Matere božje.

Pa zakaj zasluži Marija, da jo veliko bolj slavimo, bolj ljubimo in ji pogumneje služimo?

Ker nam je dala zveličanje. Ona je studenec, iz katerega za-

jemamo svoje nadnaravno življenje in zveličanje.

Po sklepu neskončne božje modrosti se je zgodilo, da svet ni prejel Sina božjega neposredno iz rok Očeta; Bog ga je dal Mariji, da ga svet po njej sprejme. Le z Marijo in z njenim privoljenjem se je Jezus, Sin božji in Sin Marijin, za nas svojemu nebeškemu Očetu daroval. Z Marijo in v Mariji je izvršil Sveti Duh svoje največje delo, da je Bog Sin postal človek.

Marija je zapečaten studenec in zvesta nevesta Sv. Duha, Marija je svetišče, prebivališče presvete Trojice. V njej Bog veličnejše prebiva kot v najlepši cerkvi, bolj celo kakor med Kerubini in Serafini. Ona je prečuden svet božji, kjer so neizmerni zakladi in neizrečene lepote. Ona je polna milosti božje od svojega začetka, a je s svojim zvestim sodelovanjem postajala vedno popolnejša, tako da je dosegla nam nerazumljivo in tako neizmerno stopinjo milosti, da je postala vredna, da jo je Najvišji postavil za edino varhinja svojih zakladov in edino delivko vseh milosti. Ona obdaruje, obogati, kogar hoče. Ona je Mati usmiljenja božjega!

O koliko skritega, koliko velikega je Vsemogočni storil tej prečudni svoji stvari! Saj je Marija pri vsej ponižnosti morala priznati: »Velike reči mi je storil on, ki je mogočen.« (Luk. 1, 49.) Svet je pač ne pozna, ker tega ni zmožen pa tudi ne vreden. Svetniki pa so čudovite reči pisali in pripovedovali o Mariji.

Vedno, od konca do kraja, v nebeških višinah, v pozemeljskih globočinah, vse oznanjuje prečudežno bitje Marijo. Vsi angelski zbori, ljudje vseh časov, vseh narodov in rodov, dobri in slabi, celo hudobni duhovi, radi ali neradi, po moči pravice prisiljeni, jo imenujejo srečno.

Oh, mi Marijo premalo in pre-slabo poznamo, in ker je ne poznamo, jo premalo ljubimo in le nekam površno častimo. Mar ne zasluži, da bi njo, svojo srednico, to nebeško Kraljico, bolj častili, bolj slavili, bolj ljubili, kakor smo to do sedaj delali?

Ali ni velika milost, da se je ta nebeška Gospa prikazala pred 400 leti nekemu našemu otroku in nas povabila k sebi na Sv. goro? Tega izrednega odlikovanja se moremo storiti vredne s tem, da bomo od sedaj Marijo skušali bolj spoznati in gorečnejše častiti.

Marija, tolažnica preganjanih

Ko slišimo besede o krščanskih mučencih, nam misli pohitijo nazaj v prvo dobo krščanstva. Tedaj so kruti vladarji Neron, Decij, Dioklecijan in drugi hoteli z mečem pokončati vse kristjane. Zgodovinska znanost nam je ohranila tri postave cesarja Dioklecijana proti kristjanom. Prvi odlok pravi, da je treba podreti vse krščanske cerkve in sežgati vse krščanske spise. Druga postava ukazuje, da naj se zaprejo vsi škofje in duhovniki. Tretja »krvava postava« (iz leta 304) določa: »Vsak kristjan mora ali poganskim bogovom darovati ali umreti.«

Ganljivi napisi na grobovih mučencev pričajo, da so se junaški mučeniki v svojem trpljenju posebno zatekali k Mariji, tolažnici preganjanih.

Kri Mučnikov . . .

Tudi dandanes preživlja velik del krščanstva pravo mučeništvo. Komunizem v Rusiji preganja kristjane ravnotako grozno kot so poganski cesarji preganjali mlado Cerkev. Iz ruskih virov, iz boljševiških časopisov navajamo nekaj podatkov o naj-novejših preganjanjih.

Metropolit Peter, najvišji škof pravoslavne cerkve v Rusiji, je novembra 1936 umrl v izgnanstvu. Njegova smrt je pretresljiva. Umrl je od lakote in mraza, zaprt v umazani celici. Njegovega naslednika Cirila, škofa kazanskega, so komunisti odgnali v jetniško taborišče. Na mesto metropolita Cirila je stopil škof Arzenij, ki so ga v oktobru 1937 v Tobolsku ustrelili.

Komunistični list »Pravda« je dne 16. novembra 1937 poročal, da živi v kazenskih taboriščih 9126 duhovnikov. Še več pa je

Marija Pomočnica

Marija Pomagaj na tronu sedi in Jezuščka, sinka, k obrazu tišči, ozirajo vate se njene oči; umikaš se ji — za tabo gredo, še v dušo ti skrbne oči gredo: »Oj dušica moja, kako, kako?«

Vsa zbegana duša drhté odgovarja: »Uboga sem ptičica — v jezi viharja omahnila mi je prešibka perot — Marija, pomagaj na daljno mi pot!

In včasih uvela sem rožiča in nimam nikogar, ubožica, da s hladno vodico me poškopri — Marija, pomagaj mi Ti —«.

Marija Pomagaj drži se na smeh, dobrota, tolažba ji sije v očeh, prijazno na Jezusa kaže: »On ptički popotni da novih moči in cvetko uvelo z vodó poškopri — in duši sirotni bo laže . . .«

Leopold Turšič.

duhovnikov, ki so bili izgnani v ledene pokrajine Severne Sibiri-je, kjer morajo v ledenem mrazu, slabo oblečeni, ob pasji hrani delati za državo kakor najhujši zločinci. V ruskih listih stalno najdeš novice: »Sledeči duhovniki so bili na smrt obsojeni radi protirevolucionarnega delovanja . . .«

Avgusta 1937 je komunistično sodišče v Vzhodni Sibiriji obsodilo na smrt 29 duhovnikov; med njimi je bilo več katoliških mašnikov in redovnikov. V Krasnojarsku so januarja 1938 sodili 18 oseb, »ker so vplivali na mladino v verskem duhu.« Med njimi so bili trije katoliški duhovniki. Sodišče je vse obsodilo na 10 do 15 let prisilnega dela!

Dne 20. januarja 1937 so komunistični policisti ustrelili zadnjega katoliškega škofa Rusije mons. Frissona.

Po ječah in v izgnanstvu trpijo tudi stotisoči vernih kristjanov, ki so bili kaznovani, ker so pomagali duhovnikom pri službi božji, pri verskem pouku in drugače. Tako velikega preganjanja kristjanov še nikoli ni bilo, kar svet stoji.

In Cerkev vendar živi!

Živi celo med izbranimi četami delavstva, po tovarnah in kmečkih zadrugah. To nam pra-

vijo boljševiški listi sami, ki takole tožijo in ovajajo: »Kdo obiskuje Cerkev? V mnogih tovarnah v Moskvi na stotine delavcev na velikonoč ni prišlo delat. V železniški naselbini Kostič biva 10.000 delavcev. Ta vas je med komunisti znana kot »zdravilišče za duhovnike.« V njej biva nad 50 duhovnikov. Izveck je delavsko mesto, a med delavci razširja vero neki duhovnik Pleckij, ki je bil delavec. Tako je poročal v novembru list »Antireligioznik.«

Glasilu komunistične mladine »Komsomol« piše: »Fantje in dekleta prejemajo obhajilo, se cerkveno poročijo, se postijo. Mladi zakonci dajo otroke krstiti in vendar so še vedno zapisani v komunistični mladini.« Kjer ni več cerkva, se zbirajo verniki na pokopališčih, ali skrivši po zasebnih stanovanjih.

Vsa poročila zatrjujejo, da se je med preganjanimi kristjani posebno razširilo češčenje Matere božje, tolažnice žalostnih in preganjanih. Pred ikono (sliko) Bogorodice se skrivši zbirajo verne družine, pred njo molijo izgnanci v taboriščih.

Ko bomo poromali na Sveto goro, spomnimo se preganjanih kristjanov in priporočimo Mariji rusko ljudstvo, ki radi svoje vernosti preliha kri.

Naše cerkvene novice

Romanje na Sv. goro

Tretjo nedeljo po Veliki noči, na praznik Varstva sv. Jožefa, t. j. dne 8. maja priredijo bratovščine »Skalnica«, Apostolstvo molitve in Tretji red romanje na Sv. goro. Za ta dan je podelil sv. Oče Pij XI »Skalnici« poseben popolni odpustek.

Kdor bi se hotel peljati do Prevala s korjero, naj se oglasi. Odhod iz Gorice (Piazza della Vittoria) ob 5½.

Novi mašniki

Dne 2. aprila, t. j. v soboto pred Tiho nedeljo, je posvetil prevzvišeni gospod knez in nadškof goriški v goriški stolnici 6 novih duhovnikov, med njimi: Kogoja Oskarja, Josipa Petriča in Antona Šateja. Prvi je pel novo mašo v mirenski, drugi v loški romarski, tretji v domači vrtovinski cerkvi, in sicer prvi na Belo nedeljo, oba ostala pa na velikonočni pondeljek. Ljudstvo se je vseh novih maš udeležilo v velikem številu in je zopet pokazalo, kako ljubi svoje duhovnike, v katerih ima največjo oporo v vseh prilikah življenja. Novomašnikom želimo, da bi bila pot, ki so jo nastopili, njim samim v srečo in vsem, ki bodo kdaj izročeni njihovi dušnopastirski skrbi, v blagoslov.

Umrli pastirji

Anton Slamič. Bil je rojen v Rocolu dne 6.1.1873, v mašnika je bil posvečen 23.7.1899, služboval je kot kaplan v Lažaretu pri Kopru in v Trstu pri Starem sv. Antonu in kot župnik nad 30 let v Dekanah v Istri. Umril je 24.1.1938. Bil je izredno blag in delaven duhovnik, posebno se je pa odlikoval v neizčrpni ljubezni do revežev in do dijakov. Vprav junaško ljubezen do bližnjega je pa izkazal, ko je imel pri sebi skozi dobrih 13 mesecev na pljučih bolnega in neznanstveno trpečega bogoslovca Alfonza Rondiča, ki ga je v vsej dolgi boleznini oskrboval in na svoje stroške pokopal. Gospod Anton, goreči dušni pastir, ljubeznivi in gostoljubni sobrat, požrtvovalno ljubeči oče svojih duhovnih otrok, Bog ti daj večni mir!

Msgr. Mihael Arko. Rodil se je v Zapolotoku pri Ribnici 29.9.1857, v mašnika je bil posvečen 19.9.1880, služboval je kot kaplan v Škofji Loki, kot župnik v šturski in idrijski župniji, kjer je bil župnik in dekan nad 40 let. Bil je tako delaven duhovnik, da mu je sv. Stolica podelila čast tajnega komornika in pok. prevz. g. knez in nadškof Sedej odklikovanje častnega kanonika goriškega stolnega kapitlja. Umril je 29.3.1938 in bil pokopan ob izredno veliki udeležbi duhovnikov in vernega ljudstva. Njegove ovčice so se zelo težko poslovile od svojega očetovskega skrbnega pastirja, duhovni sobratje pa od blagega dobrotnika, voditelja in tovariša. Njegove za-

sluge na dušnopastirskem, cerkvenoglasbenem, zgodovinskem in dobrodelnem polju ostanejo njegov najljubši spomenik v zgodovini naše dežele. Za vse delo in trpljenje, ki ga je okušal v obilni meri, naj ga dobri Bog obilno poplača!

26. junija se začne jubilejno leto 400 letnice prikazanja Matere Božje na Sveti gori. Pridite k otvornim slovesnostim.

Mednarodni evharistični kongres v Budimpešti

Ta mesec bodo od 25.—29. maja obhajali v Budimpešti 34. mednarodni evharistični kongres. Od vseh strani sveta se bodo zbrali zastopniki katoliških narodov, da počastijo v sveti hostiji Jezusa, kralja vesoljstva. Tudi naša nadškofija bo zastopana.

Tisti, ki se tega slavlja ne moremo udeležiti, se bomo pa v duhu združili z našimi verskimi brati in skupno z njimi

vseh ogerskih župnijah duhovniki delili sveto obhajilo ob isti uri, ko bo na kongresu obhajal navzoče papeški odposlanec. Pripravljani odbor pa prosi katoliške škofo vsega sveta, naj proglašajo 29. majnik 1938 za svetovni skupni obhajilni dan v spravo za grehe vsega človeštva.

Češčenje sv. Rešnjega Telesa za moške bo v noči od 27. do 28. maja. Na

mi zadoščevali Kristusu za vso nečast, ki mu jo povzročata danes svetovno brezboštvo.

Ogrska se že celo leto pripravlja na ta važni dogodek. Povsod se prirejajo posebne molitve, duhovne vaje, evharistični dnevi. Pa tudi iz drugih držav se bere, kako se katoličani zanimajo za ta kongres. Iz daljne Amerike in Avstralije že plovejo parniki s pobožnimi romarji proti Evropi.

Spred bo v glavnem tak: na vnebohod bo skupno obhajilo otrok. Računajo, da se ga bo udeležilo 120.000 otrok. Vsi bodo nastopili v uniformah. Prav bi bilo, da bi tudi naši otroci prejeli isti dan svoje skupno sveto obhajilo. Zadnji dan kongresa bo skupno sveto obhajilo vseh stanov. Ta dan bodo po

velikem »Trgu junakov«, kjer je prostora za 200.000 mož, bodo postavili 30 m visok oltar. 200.000 mož bo s prižganimi bakljami čistilo izpostavljeno Presv. Rešnje Telo. Opolnoči bo slovesna sv. maša in skupno obhajilo mož.

Za kongres sta določeni dve mogočni procesiji. Prva bo ob začetku kongresa in se bo vršila z ladjami po noči po Donavi. Ladjo, ki bo nosila Najsvetejšo, bo spremljalo 15 drugih ladij. Hiše na obrežju bodo slovesno razsvetljene. Ljudstvo bo z lučkami v rokah kleče na obrežju čistilo sveto Hostijo.

Druga, sklepna procesija bo šla po najlepših mestnih ulicah. V sprevedu pojdejo samo duhovniki in odposlanci katoliških društev, množice bodo pa ob obeh straneh delale špalir.

To in ono iz katoliškega sveta

Iz Vatikana

Na velikonočno nedeljo je sveti Oče v cerkvi sv. Petra, obdan od velikanske množice romarjev, slovesno proglašil za svetnike: poljskega mučenca jezuita Andreja Bobola, ustanovitelja pobožnega reda klerikov Matere božje Janeza Leonardija in pa ponižnega laiškega brata frančiškanskega reda Salvatorja da Horta.

O teh svetnikih bomo še obširneje pisali.

12. maja obhaja sv. Oče svoj god. Njegov krstni patron je sveti mučenec Ahilej.

31. maja stopi sv. Oče v 82. leto starosti. Rojen je bil 31. 5. 1857.

Ta mesec zapusti sv. Oče Vatikan in se poda na oddih v svoj dvorec Castel Gandolfo.

Kako je organizirana katoliška Cerkev po svetu

Razdeljena je na 14 patriarhatov, 1194 škofij in 487 apostolskih vikariatov in prefektur.

V Evropi so 603 škofije in 8 apostolskih vikariatov, v Ameriki 402 škofiji in 50 ap. vikariatov. V Aziji škofij 128 in 175 ap. vik. V Afriki 19 in 117, v Oceaniji 42 in 39.

Kardinalski kolegij šteje 67 članov.

Velika noč v Mehiki

Po vesteh iz Mehike so bile v velikonočnih dneh v Mehiki odprte cerkve in so številni verniki mogli prisostvovati službi božji. Kakor je znano, je v Mehiki še vedno prepovedano odpiranje cerkva. Takrat so oblasti izjemoma dovolile vernikom vstop v cerkev.

Kitajski slikar postal katoličan

Ugleden kitajski slikar Jurij Vang Su Ta je v Pekingu pred kratkim prestopil v katoliško Cerkev. Njegove slike, ki kažejo v glavnem krščanske motive, so na raznih razstavah vzbujale veliko pozornost.

Dekleta, ki se vnamajo za Kraljestvo božje

V Veroni je iz poganskih časov še dobro ohranjeno veliko rimsko gledališče. Zadnjo nedeljo marca so ga napolnila veronska dekleta. Ves teden prej so se večkrat na dan v 88 tečajih zbirale k molitvi in proučevanju raznih dekliških vprašanj. Razdeljene so bile po stanovih: služabnice, djakinje, delavke, učiteljice i.t.d. Teden so zaključile s skupno sveto mašo na prostem. Na vzvišenem mestu gledališča je bil postavljen oltar. 5000 deklet je napolnilo areno, 12.000 pa stopnišča. Vsa ta množica je v najlepšem redu sledila svetim obredom. Po evangeliju so skupno obnovile krstno obljubo in zmolile vero. Pri obhajilu se je 40 duhovnikov podalo v razne smeri gledališča, da razdele med po-

božno množico sveto obhajilo. 17.000 obhajil je bilo razdeljenih v 20 minutah. Slovesnost je zapustila v udeleženkah neizbrisen vtis. Obilen mora biti tudi sad takih dekliških zborovanj.

Na Francoskem

so škofje alpskih pokrajin razposlali svojim vernikom okrožnico z navodilom za obiskovalce gor. Predvsem opozarjajo starše, naj ne puste, da bi njih sinovi in hčere skupno in sami potovali. Vse izletnike pa opominjajo, naj spoštujejo krščansko mišljenje prebivalcev po vaseh in naseljih, kamor pridejo, in naj ne delajo pohujšanja. Končno še dostavljajo, naj bodo turisti dostojno oblečeni, zlasti ko se udeležujejo službe božje.

Mož globokoga krščanskega prepričanja

je bivši alzaški industrijalec Ortallo. Svojo številno družino je vzgojil tako dobro, da si je od njegovih 11 sinov šest izbralo duhovski poklic. Sam si je vsa leta močno prizadeval, da bi se med sovrstniki poživilo versko življenje in ne brez uspeha. Pred 5 leti mu je umrla žena. Takrat se je odločil za redovno življenje. Začel se je učiti bogoslovskih ved. Ko je dovršil vse izpite, je bil 65 let star posvečen za mašnika.

Iznajdljiva gorečnost

Liverpool je veliko mesto na Angleškem. Katoličani so tam v manjšini. Župnik katoliške cerkve svetega Frančiška jezuit p. Jožef Dukes je močno želel, da bi se vsi moški njegove župnije udeležili duhovnih vaj, ki jih je pripravil. Kaj si izmislil v svoji gorečnosti? Na predvečer duhovnih vaj se poda z gručo družbenikov »Parish Men's Sodality« po mestnih ulicah z zvončkom v roki. Kakor hitro zbere okoli sebe gručo radovednih mož, jim začne govoriti in jih vabiti na duhovne vaje. Nato družbeniki zapojejo slovesno cerkveno himno. Ko konča v eni ulici, hiti v drugo, kjer isti prizor ponovi. Dosegel je, da ga je poslušalo tudi 300 mož hkratu. Po tej pripravi so se duhovne vaje krasno obnesle. — Mož, ki bereš to, pomisli: tudi tvoj župnik misli s skrbjo na tvojo dušo. Kje in kako naj te najde?

Protestantovski pastor prestopil v katoliško Cerkev

18. januarja, na praznik Stola svetega Petra, je sirakuški nadškof v svoji zasebni kapeli sprejel v naročje svete Cerkve bivšega protestantskega pastora Alfija Sgroia.

31. januarja se je pa vršila v cerkvi svetega Janeza Krstnika v Vittoriji slovesna poroka Alfija Sgroia z gospo Frančiško Morganti, bivšo protestantinja. Obenem so bili krščeni njuni trije otroci. Ženin in nevesta sta z veliko požnostjo prejela sv. obhajilo.

Kako je prišlo do spreobrnenja? Pred 8 meseci je resno zbolela prvoro-

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi

Gora je bila v polni pomladni krasoti. Belina cvetja na drevju je blestela v bledem, topečem se zlatu dneva in v globokih sencah vrtov so se pojavljale romaricame častitljive postave preroških starcev in njih mladih učencev preproste, polne mladeniške lepote. Vsi bratje so bili odeti v snežno-bela oblačila. Oblaki golobov, belih kakor ti puščavnik, so letali po zraku ter si odpočivali na vejah po drevju. Vzduh na teh višinah je bil tenek, modrikast in duhteč. V strminah pečevja so se temnile votline, kjer so na njih pragih sedeli mnogi izmed bratov s svojim delom, nekateri so tkali, drugi kopali, nekateri pa hodili po gaju in nabirali zdravilna zelišča. Tiha jagnjeta so hodila krotko za možmi, dobro vedoča, da jim ne grozi nož. Nikdar namreč niso omadeževali esenski bratje svojih rok s krvjo kakršnekoli živali. Blagoslavljali so živali kakor ljudi, drevesa, zemljo in nje bistre studence. Zdelo se je, da sije iz njih postav sama milina in dobrota. Njih oči so imele poseben čar, pogled se jim ni ustavljal na površju stvari, šel je dalje in pronikal v globino, bodočnost se ni skrivala temu pogledu zato je bila svetloba v teh očeh podobna jutranjemu svitu.

S prijaznim nasmehom pozdravijo vsi Emromo in Ano in eden bratov vpraša: »Žena, koga si prišla iskat?«

»Poglavarja vašega občestva, starčka Arkasa«, odvrne Emromo. — »Ali nisi ti Emromo, tašča Eliudova?« vpraša drug puščavnik. — »Uganil si,« mu odgovori. »Odkod me poznas?« Ko ne odgovori, vpraša: »Kje je Arkas?« — »V votlini,« pravi, »kjer je bival nekdanj Elija. Povedem te, pojdi!«

Stopali so navkreber po skalnih stopnicah in prišli na malo plan, kjer je stala pod drevjem velika kamnata, okrogla miza, in starec reče: »Bodi naš gost, žena, ker prišel je uprav čas kosila. Glej, v dolgih vrstah se zbirajo bratje k vsakdanji pojedini ljubezni!«

In prihajali so pomalem v svojih belih oblačilih ter se resno, tiho postavili okrog kamnate mize. Bili so molčeči, ali notranja radost čistega življenja brez greha je govorila vidno iz njih. Starec, ki je vedel Emromo, ji reče: »Jaz sem najstarejši izmed vseh navzočih. Arkas, naš poglavar, danes ne pride med nas, na njegovem mestu stojim jaz. Arkas je danes zatopljen v molitev. Sen mu je oznanil tvoj prihod in tvoje poslanje.«

Tu se Emromo silno začudi, vendar molči in kakor ostali se z Ano postavi k mizi. In vsi bratje povzdignejo oči k nebu ter jih upro tja, kamor hrepene njih duše, tudi roke dvignejo k nebu, ker bile so čiste, nikdar jih ni omadeževal dotik tega, kar onečaštuje človeka, nizkotni dobiček. Tako stojijo zatopljeni v nemi molitvi, da bi po njej gostija, ki so jo vsak dan skupno obhajali, postala dušna gostija.

Potem se vležejo vsi krog mize na bujno travo. Emromi in Ani, svojima gostoma, odkažejo častni mesti. Ni stregel suženj pri pojedini, kakor v hiši kraljev in bogatinov tega sveta, le iz spoštovanja do starosti so mladeniči opravljali službo pri mizi, raznašali kruh in bistro vodo, izvirajočo iz skrivnostipolne skalne globine. Gostoma so podajali vodo s hizopom v počast. Starec je lomil kruh in blagoslavljalje podajal sol. Veter je sladko šumljal po drevju in ptiči so tiho peli, golobi so grleli in čebele zamolklo brenčale. Kakor pesem miru je donelo po vsej gori! In v pesem dreves, ptic, vetra, čebel se je vpletal pobožni spev bratov po končanem obedu in njih hvalospjev se je dvigal k nebu. In Gospodov dih je tiho kakor pihljanje vetra vel nazaj v pobožne duše in kot sveti odmev tega diha je sladka ljubezen drhtela v srcih vseh in v enem vročem, združenem valovanju se je dvigala iz človeških prsi mišično zopet k duhovnim višavam kakor oblak kadila od oltarja. Ko je ponehalo mirupolno drhtenje svete navdušenosti, prekine starec molk in reče Emromi: »Pojdi gori k votlini in pogovori se z Arkasom!«

Po stezici, izsekani v skalo, sta stopali višje, zmirrom višje; in tanjši, prozornejši je vsak hip postajal vzduh in žarnejši v jasni čistosti. Kjer ni bilo dreves, je mogel pogled prosto preleteti širno pokrajino ob vznožju. Vrsta za vrsto sinjih gor je kipeła pod zlatim obzorjem. Emromo je videla, da Ana kakor v snu strmi doli na zemljo, pogreznjeno v molk in tišino. Kako duhovno lepa je bila deklica! Bilo je, kakor da se prebujala njena duša, ki je dozdaj dremala pod celom detinskim. Zdaj se je zdelo, da je zganila krila. Emromo se zagle-

jena pastorkova hčerka. Imela je tri leta in pol. Deklica je že umirala. Oče jo proti pravilom svoje verske ločine krsti. Pri krstu rabi besedilo, kakoršno rabimo v katoliški Cerkev, in ima namen, nakloniti hčerki krst prave Kristusove Cerkev. Dvajset minut po krstu je deklica umrla. Zdi se, da je ta nedolžni otrok izprosil svojemu očetu dar prave vere.

Od tedaj namreč so začeli gospoda Sgroia napadati neprestani dvomi in postal se ga je nemir, da se ne nahaja v posesti popolne resnice Kristusove. Začel je proučevati glavne resnice katoliške vere. Bral je katekizem kardinala Gasparija in druge knjige. Kmalu je našel pravo luč in pot v Cerkev Jezusovo.

Starši, ki se bojite otrok! Vi ne veste, kako velike dobrote vam lahko od Boga izprosijo nedolžni otročiči.

Zgodbe svetega Pisma v filmu

Z Angleškega poročajo, da se je nekaj ustanovila filmska družba, ki bo dala filmati svetopisemske zgodbe. Ta svetopisemski film bo sestavljen iz treh delov ter bo veljal najmanj 4 milijone funtov. Pri njem bo sodelovalo več kot 10.000 ljudi. Snemali ga bodo nad leto dni.

Ker je obhajal umirajočo, ustrelijen

Tambovski duhovnik Pavlov je bil obsojen na smrt, ker je bil obdolžen, da je zastrupil sovjetsko državljanko Kramarščuk. Obsodili so ga in ustrelili. Kramarščukova je bila stara ruska žena, ki je bila na smrt bolna. Poslala je po duhovnika, da bi jo previdel in ji prinesel sveto popotnico. Duhovnik Pavlov je prišel, ženo spovedal in obhajal. Kmalu nato je žena izdihnila. Njeni domači, hi so vsi komunisti, pa so duhovnika zatožili, češ, da je rajnico zastrupil in da je zaradi tega umrla. Duhovnika so prijeli, vlekli pred sodišče, kjer so ga obsodili na smrt in ga takoj nato tudi ustrelili.

Oče

V neki mali vasici v Vogezih je družina z desetimi otroki presenetil ponočni požar. Ko so prišli gasilci, so videli očeta družine, ki je planil iz goreče hiše z otrokom v naročju. Takoj nato je mož znova skočil v plamene in se prikazal zopet z enim otrokom. Nato je oče pogledal okrog sebe in videl, da manjka 17 letni sin. Sosedje so rotili moža, naj ne poskuša tretjič reševati iz goreče hiše, ki se je že rušila. Toda oče je še enkrat planil v plamene, da bi rešil svojega sina. Ni se več prikazal.

Ali starši vedno, vselej in povsod tako visoko cenijo telesno in duševno življenje svojih otrok, pa čeprav jih nimajo deset, kakor jih je imel ta oče?

Na smrt obsojen pogan se da krstiti

Tam v južni Afriki sta se dva prijatelja lovca zaradi lovskega plena sprla. Stvar se je tako žalostno zaostri, da je prijatelj usmrtil prijatelja z zastrupljeno puščico. Prepozno se je dvajset-

letni zločinec zavedel hudobije svojega dejanja. Skrival se je po gozdevih. Bal se je maščevanja sorodnikov umorjenega. Po petih mesecih so ga ujeli in prepeljali v zapore mesta Windhoek. Obsodili so ga na smrt. Ko je to izvedel, je poklical misijonarja, da ga krsti.

»Kako naj te krstim, ko ne veš nič o resnicah svete vere, ko si vendar še popoln pogan?« mu reče misijonar.

»Ni popolnoma tako«, odgovori obsojenec. »Nekajkrat sem se skrivaj pometal med katoličane in sem slišal misijonarjev poduk. Nekaj od tega sem si tudi zapomnil. Preden umrjem, hočem popolnoma spoznati vero, ki mi more odpustiti vse zločinec.«

Misijonar ga je dobro podučil v krščanski nauku in ga naučil potrebnih molitvic. Dogovorila sta se, da ga bo na dan usmrtnice krstil.

Ko je prišel tisti dan, je misijonar maševal v obsojenčevi ječi, ga krstil in mu podelil prvo sveto obhajilo. Pavel, novi kristjan, je bil ves srečen. Z rožnim vencem okoli vratu, spremljan od duhovnika je stopil na prostor usmrtnice. Prosil je odpustitve za svoj zločin in sprejel smrt v zadoščenje za svojo hudobijo. Njegova duša, očiščena po svetem krstu v krvi Kristusovi in pokrepčana s Telesom Jezusovim, je odpotovala v sveta nebesa.

Redovnica - doktorica zdravilstva - misijonarka

Sestra Alma — v svetu Helena Lalsky — je prva redovnica družbe »Society of Catholic Medical Missionaries«, ki je po svoji redovniški obljubi dokončala na vseučilišču vse zdravniške nauke.

Do zadnjih let Cerkev ni dovolila brez posebnega spregleda redovnicam študija kirurgije in porodništva. Leta 1935. je pa Sveti Oče sam pozval redovnice, naj se usposobijo in dosežejo doktorat v zdravilstvu, da bodo v pangskih misijonih pomagale v vseh pogledih zdravilstva. Sestra Alma je obiskala redovno obleko leta 1927. Po svoji slovesni obljubi je študirala v »Trinity College« v Washingtonu. Nadaljevala je svoje študije v Filadelfiji. Ko je postala doktorica, se je udeleževala v bolnici »Miseriordia Hospital«. Spet se je izpopolnila v kirurgiji in zdravljenju ženskih bolezni na »Gergtown University«. Sedaj je določena za bolnico Svete Družine v Rawalpindi v Indiji. Zapustila je svojo domovino in se podala kot misijonska sestra v Indijo.

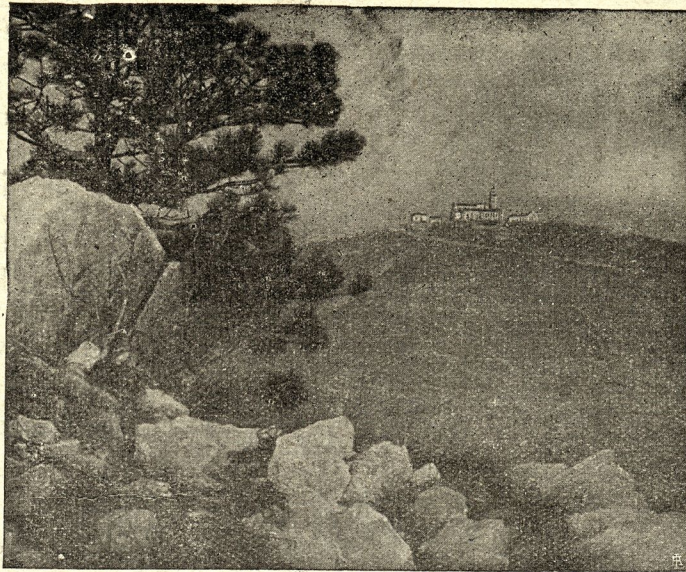
Zahvala in prošnja.

Prav lepo se zahvaljujemo veleč. g. župnikom in vsem, ki so pomagali razširjati prvo številko našega lista.

Prosimo vse veleč. g. župnike, ki niso še sporočili, koliko izvodov časopisa rabijo, naj to čimprej store. Prosimo tudi naj nam vrnejo ostale številke.

XXIV. maja

bo slovesna otvoritev spomenika Padlim Vojakom na Sv. gori

Ljubezen do Cerkev in do domovine sta dve ljubezni, ki sta napravili italijanski narod velik v zgodovini svetništva in narodnega junaštva; narod, ki se da modro voditi od teh dveh vzvišenih vzorov, ne more zgrešiti namena, ki mu ga je določila božja Previdnost, da po svoje gradi stavbo splošnega blagra v družini narodov.

Na Sv. gori je že 400 let prižgana svetla baklja sv. vere, ki je v tisočih in tisočih ohranjela ogenj tople ljubezni do Matere božje — in zdaj je 21 let, odkar je bila Sv. gora priča neizmernih žrtv in zmag italijanskega junaštva.

V spomin bojnih tovarišev, ki so l. 1917. padli na Sv. gori, bo sedaj slovesno odprt velikosten in pomemben spomenik. Imena: Cascino, De Mattei, Fasani, Slataper i.t.d. — t. j. treh odlikovanih z zlato, 60 s srebrno, 123 z bronasto kolajno, govore, da je bila Sv. gora priča velikega italijanskega junaštva in ni čudno, da je tudi nekdanjim bojevnikom zelo draga.

Misel na spomenik za padle

vojake na Sv. gori je sprožilo najprej vodstvo svetišča in odlikovanec z zlato kolajno Gvido Slataper. Nato se je ustanovil za zgradbo spomenika poseben odbor, ki mu predseduje Nj. Eksk. goriški prefekt sam. Ostali člani odbora so: general markiz Pavel Tacoli, polkovnik vit. Gvido Grego, kom. prof. Borzellino, p. Endrizzi in prof. arhitekt Fabbiani, ki je napravil načrt.

Načrt je preprost: visok, raven stolp, resen in drzen kakor fantje iz 17. leta. Na južnem pročelju se bo svetil velik križ

kot nekaka prošnja: večna luč naj jim sveti.

Dne 24. t. m. se snidejo pri spomeniku odlične vladne in vojaške osebnosti, velika množica bivših bojevnikov, ki bodo ponovili bojne pesmi, ki so se nekoč odmevale od trdih svetogorskih skal.

Poleg svetogorskega svetišča, v katerem se že stoletja neizmerne množice uče ljubezni do Boga in Marije, se je dvignil ta spomenik, ki bo klical vsem v spomin, da dobri verniki ljubijo v Bogu tudi vsak svojo domovino in so pripravljeni, če je treba, zanjo dati tudi življenje. Spominjal nas bo tudi dolžnosti, ki jo ima vsak narod, da svojim junakom ohrani trajen spomin in hvaležnost.

O, da bi se vedno in povsod prav razumevali in prav vrednotili ljubezen do vere in domovine. Na svetu bi bila doma pravica in ljubezen in mir!

Ko boste romali na Sv. goro, molite radi tudi za žrtve svetovne vojne!

Ksaver Meško:

Sv. Frančišek in vdova Angelina

Na večer se je nagibal dan, ko sta šla pravi služabnik božji Frančišek in brat Iuniperus, izmed vseh malih bratov najpreprostejši v duhu, po beli umbrijski cesti. Šla sta molče, v tiho premišljevanje in zbrano molitev zatopljena.

Kar so se iz siromašne hišice tik pred njima sunkoma odprla vrata, in je stopila na cesto glasno jokaje majhna, suhljata starka.

Brata sta se ob bolnem joku v trenutku zbudila iz premišljevanja in molitve.

»Ali mati Angelina« — se je zavzel Frančišek — »kaj vendar jokaš tako? Saj pa nisi storila hudega greha?«

»Kaj ne bi jokala, brat Frančišek« — je hlipala starka — »ko mi je pa pravkar umrl Antonio, moj mož!«

»Mir in dobro njegovi duši« — se je pokrižal Frančišek, za njim še tiho brat Iuniperus. — »A zaradi tega, mati Angelina,

vendar ni treba tako jokati. Bog je pač poslal svojo dekle, sestro našo smrt, da privede tvojega Antonija pred Boga.«

»A sama sem ostala na svetu.«
»Kako sama, o mati Angelina?« — se je razvnel Frančišek. »Ves svet je vendar poln tvojih bratov in sester. In Oče naš, predobrotni Bog, v veke slavljen, je s teboj danes, kakor je bil včeraj in bo jutri.«

A žena je odmajevala z glavo, jokala nevzdržno in med ihtenjem zdihovala:

»Kako vendar to, da mi ga je Bog vzel, mojega Antonija? Saj naju je sam Bog spravil skupaj: v cerkvi sem ga prvič videla, ne kje na plesu. Zdaj mi ga pa vzame! Kakor moj Antonio nitko, je razrezal naju razrazen!«

In je jokala in zdihovala, da je ni od Boga huje udarjene in bolj zapuščene žene kakor je ona, zdaj vdova Angelina.

Frančišek je poslušal kar plašen. V zadregi je pogledoval zdaj

starko zdaj brata Iunipera, kakor bi pričakoval od njega dobrega nasveta in pomoči. A brat Iuniperus je v molitvi naglo premikal ustnice, zavihani nosek se mu je zavihal še bolj navzgor, z glavo je pa odločno odkimaval, kakor bi hotel reči: »Mene, oče Frančišek, nikar ne mešaj v to zadevo. Jaz ti tukaj ne morem prav nič pomagati.« Silno bal se je namreč brat Iuniperus žensk, bodisi mladih, bodisi starih.

Pa se je zbral oče Frančišek in je dejal:

»Samo v Bogu je tolažba, o dobra mati Angelina, samo v Bogu je veselje. Daj, pripoveduj mi kaj o rajnem Antoniju. Morda spoznava, da je bil tudi on v Bogu in je zdaj v Bogu njegovo veselje.«

»Kaj naj ti govorim, o brat Frančišek o svojem možu! Saj si ga vendar poznal, tega ubožčka.«

»Ubožček je bil! Glej, mati Angelina, je že bil podoben našemu Gospodu Jezusu. Ta je bil največji ubožček. Ni imel kam položiti glave.« »Lisice imajo svoje dupline in ptički svoja gnezda, Sin človekov pa nima kam položiti glave«, saj vendar hodiš v cerkev in slišiš kdaj te njegovo

da v te njene oči, lesketajoče se, kakor čisti dragulj, in nehote vpraša: »Kaj se godi s teboj, dete moje?« Ana pa reče preprosto: »Ne vem, kaj me prevzema. Duh je prišel v me... Odkod veje, ne vem.« In zamaknjena doda: »Bobnenje velikih korakov mi doni v ušesu. So li to koraki moje bližnje usode?«

Starec pa, njun vodnik, se sanjavo nasmehne ter reče zamišljeno: »Gospod stopa po gorah, spodaj v globočini pa diha njegova zemlja. Sluh tvoje duše to sliši...« Potem se ustavi in reče: »Evo, votlina!« — In stali so na njenem pragu in on je odšel. Ana pa se je kakor upehana naslonila ob deblo oljke, ki je stara, očrnela in skrivljena rastla pri votlini, daleč razpenjala veje in bila polna ptičjih gnezd in belih golobov.

Emromo je šla sama v mračno votlino.

Arkas je stal v senci, le pri nogi mu je trepetal pramen solnca kakor zlata kača. Belo mu je bilo oblačilo, beli dolgi lasje in bela brada. Njegova prikazen se je zdela kakor svetla senca v mraku votline. Na prsih mu je žarela zlata ploščica, posejana z dragulji, ki so se lesketali kakor zvezde v mraku. To je bilo znamenje angelskih vrst. Plamtel je tam topas kot znak Kerubinov, sardoniks je značil zbor Serafinov, za Prestole je govoril jaspis, beril je pomenjal Kneževstva in rubin Nadangele, smaragd je bil znamenje Angelov, hrizolit znak Gospodstev, safir korov Sil in oniks Moči.

Arkas je stal nem in nepremičen. Pajčolan mu je zastiral čelo in visel na oči, ki so gledale v nekaj negotovega, v njih so odsevale neobsežne daljave in zagotnetne globine. Emromo se prikloni in reče: »Boječ,

posvečeni, dvigam k tebi glas in prosečo roko. Ni me privedla k tebi lastna volja in trma, ne radovednost, ampak volja rajne. Imaš svete prikazni in po božjem navdihnjenju ti je znano, iz katerega rodu izide Oni, ki ga čakamo, da odreši svet. Ti edini izmed vseh ljudi, pravijo, da veš, kedaj pride ura, ki po njej stoletja koprnijo Izrael. Zato sem prišla. Reci mi, odgovoriš li na moje vprašanje?«

Arkas malo pokima z glavo, toda molči. Emromo pa nadaljuje: »Bila sem v mladosti izmed onih žen, ki posvete vse življenje Bogu v čistosti, onih žen, ki se odrečejo sladki ljubezni do stvari, da neprestano iščejo ljubezen do Stvarnika, ljubezen, ki je duša zmožna le tedaj, če jo čisto prešine Duh s tako silo, da more neposredno sprejemati žarke samega božanstva, žarke, ki edino iz njih izvira čisto spoznanje. O tej ljubezni in o tem spoznanju sem sanjala v detinstvu... Moja mati pa me je vedla sem ter se posvetovala s teboj in na tvojo besedo sem se omožila ter se odrekla svojim dragim obljubam.

Spoznal si v meni tistikrat, da sem ena korenin, ki iz njih vzraste deblo, na čigar veji požene oni božji Cvet, ki prinese človeštvu odrešenje... Cel vek je minil od tistega časa — me li še poznaš, starček, toku časa kljubujoči?«

Arkas pokima z glavo, žena pa tiho nadaljuje: »Tudi Ismeriji, moji hčeri, si ukazal, da se omoži. V prah se je povrnila... In zdaj stoji pred votlino moja vnukica, njena hčerka. Tudi ona se hoče posvetiti Bogu... Umirajoč pa mi je naročila moja hči, naj Ano privedem k tebi. Ti da odloči o njeni usodi! Naj-li

odcveta v posvečenih samotah in prinaša Bogu v dar vonj cvetov svoje duše, ali pa jo kliče Gospod, da prisede k ognjišču moža ter se posveti odličnemu materinstvu? Ko jo privedem pred tvoje obličje, reci, pade li beseda preroškega sveta od tvojih ust, tako trdno zaprtih?«

V tretje prikima Arkas z glavo in Emromo gre ven, da privede vnukico Ano. Zardela in tresoč se v zmedenosti ko splešena košuta vstopi Ana v votlino posvečenih oči pod belo kopreno.

Tedaj zaplameni v najzračnejši svetlobi vsa votlina in Ana se preplašena kakor od naglega požara, zgrudi na kolena. Arkas pa pristopi k njej, telo mu silno vzdrhti in solze radosti mu kanejo iz oči. Noge mu klecajo, vzame dolgo palico, da se opre na njo. Bila je ta palica nekdanj Aronova. Komaj se je dotakne, glej, bliskoma požene iz nje roža, žarna kakor jutranji svit pomladanski. Neizmerno navdušenje ga prešine, in z glasom, zvočnim kakor čista kovina, zakliče: »Beseda Boga, vladajočega usodo sveta, je padla v moje prsi in duh mi veli, da moje ustnice napovejo bodoče reči. Vedite, da se bliža ura! Pred menoj, glej, je posoda izvoljena! Kakor je iz te palice vzcvetela čudovita roža, tako izide iz tebe, Ana, zvezda tako svetla, kakršna še ni žarela na nebu od one dobe, ko je Gospod, razprostrajoč se nad vodami, svetlobi ukazal, da razsvetljuje noč. O ura bližnje odrešitve, bodi blagoslovljena! Že sveti človeštvu jutranja zarja! Vstani, Ana, in pojdi! Bog je s teboj in češčena boš v bodočih časih...«

(Nadaljevanje prihodnjic).

ve besede. A tvoj mož, glej, je imel vsaj streho nad glavo, in posteljo si mu postlala, ko je prišel zvečer od dela utrujen domov.«

»Da, brat Francišek, postlala mu jo sem, dasi je bila trda.«

»O mati Angelina, Gospodova na križu še trša! Cim trša tudi Antonijeva, tem bliže je bil tvoj Antonio Gospodu.«

»Siromaček, kako je časih zdihoval zvečer, še ponoči v spanju na postelji. Tako so ga noge bolele! Ves dan je moral hoditi, zdaj je nosil gospodarju olive, zdaj grozdje, zdaj je peljal kam sod vina, zdaj je moral v mesto po to, po ono. Ako pa ni bil kdaj na delu pri gospodarju, je moral doma tkati, da nama je življenje zaslužil. Miru nikoli — ubožec, ubožec!«

»Noge so ga tako bolele, praviš, mati Angelina? Pa je preklinjal?«

»Ne. Bog mi pomagaj,« je zdihoval.«

»O mati Angelina, kako lahko so šle njegove noge proti nebesom! Glej, ko je tako voljno trpel, pa ni umival s tem nog Gospodu našemu, sladkemu Jezusu. Saj veš, ko je sedel Gospod ob Jakobovem vodnjaku, se je tam Samarijanka z njim pač pogovarjala, a nog, s peskom in prahom čez in čez obsutih, od trde poti in palečega sonca pekočih, mu ni umila, dasi je držala vrč z vodo na kameniti ograji studenca. Prišel je v hišo Simona farizeja, na kosilo povabljen. Pa Simon ni pokleknil, da bi mu noge umil. Niti dekle ni poklical, naj bi prinesla torilo mlačne vode in obrisalo, da bi mu umila in obrisala noge. A kar so ti v nemar pustili, glej, Antonio, tvoj mož, je storil Gospodu in Zveličarju to s svojo potrpežljivostjo. Oj, kako veselo stopajo zdaj njegove poveljane noge h Gospodu, večnemu Sodniku.«

Mati Angelina je prisluhnila, solze so ji tekale redkeje.

»Da, da — je vneto prikimala — prenašal je moj Antonio vse težave in vse trpljenje res voljno. Veš, brat Francišek, celo prepeval je časih, kadar so ga pač hotele bolečine čisto premagati. Veš, tisto si je tako rad prepeval

O Donna bellissima,
o Madre santissima.«

Zapela je s krhkim glasom, ki se mu je pa poznalo, da je moral biti nekdanj zelo lep. In bodisi, da se je razveselila, ko se je spomnila, kako je prepevala mlado dekle, bodisi da ji je ublažil

**Majnik je posvečen Mariji.
Zbirajmo cvetje čednosti in
dobrih del, da ga poklonimo
Kraljici majnika!**

bol spomin na pojočega Antonija, obraz se ji je razjasnil, čez ustnice ji je šinilo kakor bežen smehljaj.

Francišek je dobro opazil trenutno svetlobo na njenem licu, lahek smehljaj na njenih ustnicah. Pa se je zagledal v daljavo, proti zapadni strani, kakor bi iskal sonce, ki je že padlo za gorovje. Molčal je. Glavo je sklonil malo na stran, nalahko odprl mala usta, kakor bi zelo napeto poslušal. Kakor zablodel otrok, ki nenadoma zasliši iz daljave glas matere, se je razveselil:

»O mati Angelina, ne slišiš li, kako pojo angeli in svetniki v nebesih: Svet — svet — svet? In tvoj Antonio poje z njimi. Zakaj glej, umreti je treba, da je mogoče Boga gledati in mu v veke slavo peti.«

Iz daljave se je oglašal s čudovito nežnim, komaj slišnim glasom zvon, zvonec »Zdravo Marijo.«

Tudi starka Angelina je nagnila glavo v tisto stran, proti zapadu. Sklenila je drobne roke, pričela polglasno moliti: »Ave Maria...«

Oče Francišek in brat Juniperus sta molila vsak zase. Francišek je dobro videl, da čim dalje vdova moli, tem bolj se ji jasni lice.

Ko so odmolili, je rekel Francišek:

»O mati Angelina, pa ne privoščiš Antoniju — veselja v Bogu?«

»Privoščim, privoščim« — je hitela starka in se je trudno, a vdano nasmehnila. — »Naj se le veseli v Bogu, naj le hvali Boga.«

»In tisto o nitki, o mati Angelina — glej, Gospod Bog je mogočen dovolj, da jo spet poveže, da vaju z Antonijem spet združi. Samo zaupaj, mati Angelina.«

»Saj, o brat Francišek, saj — je vneto prikimala ženica. — »Bog bodi hvaljen po tebi, o brat

Francišek, ki si me tako potolažil.«

Tedaj je Francišek v veliki radosti razširil roke, kakor bi hotel objeti ves svet, in je vzkliknil:

»Hvaljen bodi Gospod Bog po sestri naši, po smrti telesni, ki ti je, o mati Angelina, dala priložnost, da se vadiš v potrpljenju in v zaupanju v dobrega Očeta nebeškega.«

**NAROČNINA za leto 1938 je:
navadna L. 3.50; podporna
L. 5; kdor da L. 10, postane
dobrotnik lista. Cena vsake
posamezne številke je 40 stot.**

Svetogorska kronika

Sobota 1. I. — Na vse zgodaj že so se iz visokih lin oglašali mogočni svetogorski zvonovi, pozdravljajoč Mater božjo ob prvi zarji novega leta 1938.

Nebo je lepo in jasno. Beli vrhovi v ozađu žare v zlatem ognju. Vsa narava je praznično pripravljena, kakor da bi se hotela slovesno zahvaliti vsemogočnemu za dočakano novo leto in pozdraviti Njo, ki jo kličemo Zgodnjo danico.

Med veliko sv. mašo ob 10. uri zapoje menihi »Veni Creator«, po sv. maši je evharistični blagoslov. Mrzlo je pa, kar se da, in romarjev je le malo. Čeprav jih zunaj zebe, jim je v srcih prijetno gorke. Ogreva jih ljubezen do nebeške Matere.

Popoldne prispe z mirenskega letališča precejšnje število zrakoplovcev. Prišli so se priporočat Kraljici višav in jo prosit pomoči in varstva za svoje nevarnosti polne polete.

Torek 4. I. — Danes vidimo pred Marijino podobo krdelece gojencev masega semenišča, ki prejme med sv. mašo pobožno evharističnega Jezusa in priporoča Mariji potrebe svoje duše, svoje študije in svoj poklic. Z veseljem gleda Marija na mlado četo prihodnjih oznanjevalcev evangelija, ki bodo z goščastvo in vneto širili v dušah kraljestvo božje in Marijino.

Četrtek 6. I. — Z vero pobožnih Treh kraljev je prišlo nekaj romarjev gledat jaselece in uživati tih mir, ki so ga angeli oznanjali na betlehemskih planjavah.

Nedelja 9. I. — Toplomer je padel najnižje, a v kljub temu je prišlo kakih trideset romarjev, ki so se pobožno udeležili ob 10. uri sv. maše in ob 2. pop. blagoslova.

Nedelja 23. I. — Krasen, skorda pomladni dan. Kakih 100 pobožnih romarjev je prejelo sv. obhajilo in se pripravilo pomočnici kristjanov.

Sreda 2. II. — Svečnica, mraz, veter, sneg — in vendar je prišlo kakih 300 pobožnih romarjev. Ob 10. je p. gvar. dijan blagoslovil sveče, nakar se je v notranjščini cerkve razvila lepa procesija s prižganimi svečami. Zunaj vihar, notri pri Mariji petje in ginljiva svečanost, od katere so romarji odšli z blagoslovljenimi svečami in zadovoljnim srcem.

Nedelja 6. II. — Sv. gora se koplje v solncu, razgled čudovit, kakih 300 romarjev se udeleži sv. zakramentov in vseh sv. maš. Popoldne je prišlo 15 avtomobilov obiskovalcev in romarjev.

Četrtek 10. II. — V družbi g. prof. Percosta iz Ločnice je prišel dr. prof. Antonin Santangelo, ki je pri Intendenci za lepe umetnosti v Trstu. Ustavil se je dolgo časa in proučeval mogočno svetišče in njegovo čudodelno podobo, ki jo smatra za umetno velike vrednosti. Je to po njegovem mnenju eno najboljših del slikarja Palma star. in popolnoma izključuje, da bi to bilo delo umetnika Girolama da Santa Croce ali Bellini-ja. Ko je dal nekoliko navodil za slikanje cerkve, je dr. Santangelo odšel, zadovoljen z deli, ki so se že izvršila.

Sreda 16. II. — Okrog 10. ure so prišli: general markiz Paolo Tacoli, polk. vit. Grego, predsednik Zveze bojovnikov vit. Dinelli in prof. arhitekt Fabiani, ki tvorijo odbor za spomenik padlim vojakom na Sv. gori. Obiskali so spomenik in baziliko, nato so imeli s p. gvardijanom sejo, v kateri so se razgovarjali o končnih delih pri spomeniku.

Torek 22. II. — Ta dan je bila na Sv. gori pokopana gospa Alojzija Pich, ki se je odlikovala z dobrotinstvo in veliko ljubeznijo do svetogorske Matere božje.

Ponedeljek 28. II. — Pri oltarju Matere božje so maševali veleč. p. provincial Gracijan Herič, p. Odilo in p. Silvin. Prišli so, da se zahvalijo za lepo uspehi misijon v Košani. Uspeh pripisujejo blagoslovu Matere božje.

**Za vsak dar ki ga pošljete
svetogorskemu svetišču,
poslužuje se našega poštnega tekočega računa št. 11/1055.**

Kotiček resnice brez rokavice

Ne verjamem nič!

Od kdaj pa?

O, koliko verjameš! Koliko moraš verjeti.

1. Verjeti moraš, koliko si star... kje si rojen... kdo je tvoj oče. Sam ne veš. Povedo ti drugi. Pove ti krstni list.

Vidiš, tvoje znanje je navezano na izpoved drugih. Verjameš jim pa, ker si gotov, da ne lažejo.

Verjeti takim, ki ne lažejo, ni nespametno. Nasprotno, je zelo pametno. Pa tudi potrebno je, ker le tedaj je mogoč napredek. Kako namreč veš, da je »a« res »a«? Verjel si učitelju. Večino znanja si si pridobil, ker si verjel. In še sedaj večinoma veš, ker verjameš.

2. Tolikim si že verjel in še verjameš. Le, ko prideš do resnice svete vere, nočeš verjeti. Začneš se nekam postavljati in poviševati.

Zakaj tako? Zato, ker bi moral drugače živeti, če bi verjel. Drugače živeti pa nočeš, zato tajiš. Tako del dolžnik, ki nima, da bi plačal, pa taji dolg.

Manjka tebi in njemu resnicoljubnosti in korajže. Ne za-meri!

3. Ti misliš, da ni tako, pa je tako.

Glej, kako si nedosleden. Tisto, kar ti prija, ne verjameš. N. pr., da ni pekla. Odkod pa to veš? Ti je kdo povedal? Tedaj verjameš tistemu. — Ti ni nihče povedal? Tedaj si samo domišljuješ ali bolje zmišljuješ. Zmišljena reč pa ni veliko prida. — Morda si šel sam tja pogledat?

4. Znani francoski pisatelj Voltaire (Voltèr) je pripravil gospo Chatelet (Šat'le) ob vero. Na smrt bolna vpraša pisatelja, če ne bi bilo bolj pametno, poklicati duhovnika. Pisatelj reče: »Le, ker je bolj varno.« Gospa pošlje takoj po duhovnika. Ko ta pride, je bila gospa že mrtva. (Sp. B. 30).

Na zadnjo uro je verjeti hotel, pa je bilo že prepozno. Pazi, da se tebi kaj takega ne pripeti. Škoda bi imel samo ti.

5. Imenovali so se modre, pa so se poneumili. (Rimlj. 1, 22). Skrbi, da to ne bo veljalo tebi. Srečko.

Iz svetogorske zgodovine

O najstarejši svetogorski cerkvi in njeni dobi

Dne 11. julija in 21. septembra so prišli Turki prvič v naše kraje pod vodstvom Skander-Baše z 11.000 vojščaki in so odvedli v suženjstvo 11.000 ljudi. Kakor nam priča zgodovinar Valvasor, so bili Turki šestkrat v našem Primorju, in sicer:

I. 21. septembra 1470. z 8000 jezdec. — II. 21. septembra 1472. so napravili velikansko škodo s požiganjem. — III. 30. oktobra 1477. so prišli do Vidma in se vrnili 9. novembra. — IV. 5. aprila 1478. s 15.000 vojščaki do Soče in tega leta so šli skozi Kanal proti Koroškemu. — V. 22. julija 1479. so prišli v Furlanijo in od tam od Benečanov pregnani so šli skozi Kanal, Kobarid, Bovec na Koroško. — VI. 30. septembra 1499. s 7000 vojščaki (nekateri trdijo, da je bilo 10.000 jezdec in 5000 pešcev) so na pohodu proti Benečanom tabirili na planjavi med Gradiško in Vidmom in so ropali celo do Trbiža. Tega leta so požgali 136 sel in vasi. Glede leta teh pohodov se zgodovinarji ne ujemajo. Pohod Turkov skozi Kanal stavijo nekateri v leto 1478., drugi pa v l. 1479.

Leta 1478. je privedel Skander, sin Mihaela Ogli, 30.000 turških jezdec in bližino Gradiške v Furlanijo proti Benečanom. Ker je bila žetev že spravljena in ves živež v dobro zavarovanih gradovih shranjen, so se Turki obrnili skozi Kanal proti Koroški. Ker pa v tistih časih še ni bilo cest skozi soško dolino, so turški jezdeci povezali svoje konje z odevami in vrvmi, kakor pripovedujejo, in tako povezane vlačili čez skalovje in jih potem zopet po vrveh spuščali preko skal. Od preivalstva jih je nekaj zbežalo, bolj pogumni pa so gradili skladovnice skal po gorah, pod katerimi so potovali Turki, in ob prikladnem času so valili kamenje v dolino in stem zelo veliko Turkov pokončali. Še dandanes imenujejo kraj, kjer se je to dogajalo: »Turški klanec«, »Turški križ«. Blizo Banjšic je selo, ki mu pravijo »Krvavec«, ker je bilo tam v času turških vojsk prelite mnogo krvi.

Leta 1511. so prišli Turki zopet proti Gorici.«

Toliko poročila o Turkih kanal-ska farna kronika.

V Grudnovi Zgodovini slov. naroda beremo: »Monštrance, kelihe, mašno obleko, knjige, oltarna pregrinjala in druge cerkvene dragocenosti so Turki ugrabili; božje hiše so izpremenili v hleve, kjer so plesali in počenjali najostudnejše razuzdanosti.« (350.)

Četudi nimamo nikakega poročila o turškem opustošenju Marijine cerkve na gori nad Solkanom, z zanesljivostjo lahko sklepamo, da je bila tista starodavna cerkev v turških bojih cropana, opustošena in požgana in je pozneje kot razvalina popolnoma razpadla. Točka, kjer je cerkev stala, je bila zelo važna že kot razgledna točka; pomisliti pa moramo tudi, da je tam mimo nad Grgarjem bila najlažja možnost prehoda na Kanalesko, ker je bila tesna soška dolina med Solkanom in Plavmi še brez prehodne ceste. Turki so vlekli s seboj velik tren ropa in so morali za ta tren poiskati bolj lahkih prehodnih in prevoznih poti. Vemo iz farne kronike kanaleske, da je šla še leta 1575. cesta, ki je vodila iz Gorice proti Kanalu, čez Grgar in so tam čez istega leta vozili nov zvon v Kanal. Če so torej prodirali posamezni jezdec ali manjši oddelki po tesni soški dolini, so se

valile večje čete Turkov gotovo po Grgarski strani mimo Svete gore in so ob taki priliki cerkev na gori obiskali in opustošili. Da so bile v tistih časih turških navalov mnoge cerkve po naših krajih resnično porušene ali opustošene, nam priča zopet omenjena farna kronika, ki je sicer precej nepopolna, pa nam omenja zgraditev cerkve na Gorenjem polju 1484. in posvečenje te cerkve 1491. Posvečenje avške cerkve 1481., posvečenje cerkve v Levpi 1495. To so bile od Turkov opustošene in na novo pozidane cerkve. Tu so le nekatere omenjene; prav gotovo je bilo še veliko drugih porušeni.

Opisali smo te razmere iz časa turških vojsk po naših krajih, da iz tega opisa lažje razumemo usodo Marijine cerkve na gori nad Solkanom. Četudi nimamo nobenega zgodovinskega sporočila ohranjenega, ki bi nam govorilo o opustošenju te starodavne cerkve, si pa lahko ustvarimo prav živo sliko tega opustošenja, ki je povzročilo, da je polagoma prišla ta cerkev popolnoma v pozabljenje pri ljudstvu, tako da po Marijini prikazni leta 1539. in ob času zidanja nove cerkve leta 1541. že ni bilo spomina na nekdanjo cerkev. Ker so vsled grozovitih opustošenj imeli ljudje veliko dela z obnavljanjem domov in domačih cerkva in so bili tudi silno obubožali, je pač zelo verjetno, da ravno vsled tega niso poskrbeli hitro za obnovitev Marijine cerkve na gori, ki jim je bila še nekoliko preveč oddaljena. Ko so starejši ljudje pomrli, so mlajši vedno bolj pozabljali na to cerkev. Razpadala je vedno bolj in naposled docela razpadla.

Da je stala na sedanji Sveti gori Marijina cerkev že pred letom 1400, nam dovolj jasno pričajo od prof. dr. Franca Kosa navedeni zgodovinski podatki. Poleg teh podatkov pa nam je v dokaz tudi omenjena, ob graditvi cerkve po prikazanju najdena marmornata plošča, o kateri bomo o priliki še govorili.

Sedaj lahko z zanesljivostjo to trdimo: *Ta plošča je ostanek nekdanje Marijine cerkve na tem svetem kraju.* Je starodavni spomenik, ki nam priča, da je bila ta gora že v davni Mariji posvečena in da že tudi zato zasluži svoj naziv Sveta gora. Ko postoji pobožni romar pred tem starodavnim spomenikom, naj se zaveda tega dejstva:

Že v starodavnih časih je stala na tem mestu Marijina cerkev. Pred davnimi stoletji so tukaj pobožni domačini čistili Kraljico nebeško in jo pozdravljali: »Ave! Zdrava Marija...«

Turške grozote so tisto starodavno cerkev opustošile in porušile. Toda Marija je hotela, da jo tu častimo in milosti prosimo. Vrnila se je ob prikazanju sem na svojo goro, zapovedala je, obnoviti od Turkov porušeno svetišče, ko je naročila Urški pastirici: *»Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosil!«*

Tukaj na svoji Sveti gori hoče vladati Svetogorska Kraljica s svojo milostjo in dobrotljivo stvo. Prihajajmo k njej z zaupanjem in ljubeznijo!

(Nadaljevanje prihodnjič)

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava:
CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:
P. GUGLIELMO ENDRIZZI.

Tiska:
Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi • Gorizia.